

Parlament schválil vyššie príplatky – str. 2

Štátny rozpočet na rok 2023 – str. 5

Môže byť výpoveď doručená e-mailom? – str. 7

Príhovor predsedníčky OZ KOVO

Milé kováčky a kováci, kolegovia.

Aktuálny predvianočný čas je ako stvorený na zastavenie sa a bilancovanie toho, čo priniesol odchádzajúci rok 2022.

A hoci by sme mohli pozitívne hodnotiť, že v priebehu roka 2022 sa začali výrazne uvoľňovať protipandemické opatrenia a naše životy sa začali po dvoch rokoch opäť vracieť do pôvodného rytmu, 24. február 2022 to od základov zmenil. Slovo vojna bolo v našich slovníkoch dovtedy skôr historickým reliktom a vojenské konflikty sme vnímali ako niečo veľmi vzdialené. No vojna blízko našich hraníc zmenila aj naše vnímanie reality a na krátky čas ukázala našu ľudskú tvár v podobe solidarity s ľuďmi, utekajúcimi pred vojnou. Dôsledky vojny sa v globalizovanom svete prejavili takmer okamžite aj v našich bežných životoch. Rekordne rastúca inflácia a energetická kríza sa stali reálnou hrozbou pre životnú úroveň a kúpyschopnosť našich občanov. Prísľub riešenia v podobe kompenzačných schém pre domácnosti, štátnu správu a aj podniky, sa v aktuálnej, nestabilnej politickej situácii po páde vlády, vzdaluje, pretože schválenie štátneho rozpočtu sa stalo súčasťou politických hier. V tomto politickom šachu sa občan a jeho potreby ocitli niekde na periférii záujmu.

Ani prognózy na rok 2023 nie sú príliš optimistické. A preto aj pre nás - ako odbory - bude budúci rok znamenať množstvo výziev, ktorým budeme musieť čeliť.

Získavanie nových členov, zvyšovanie členskej základne, komunikácia s členmi aj zamestnancami a hľadanie nových foriem práce budú patriť medzi kľúčové priority Odborového zväzu KOVO v budúcom roku.

Prebiehajúca dvojitá transformácia – digitálna aj zelená, bude mať dopady najmä na priemyselne odvetvia, ktoré zastupuje náš odborový zväz a bude klásť osobitné požiadavky najmä na celoživotné vzdelávanie a získavanie nových zručností a kvalifikácie zamestnancov, a to tak, aby boli aj v budúcnosti uplatniteľní aj na trhu práce. Všetky tieto zmeny musia byť zohľadnené aj v kolektívnom vyjednávaní. V neposlednom rade aj vyjednávanie o mzdách bude pri predpokladanej, viac ako 16% nej inflácii, majstrovským umením.

Všetko nasvedčuje tomu, že súčasná turbulentná doba nám nedovolí poľaviť. A my nepoľavíme! Naopak, **v krízových časoch musíme byť práve my, odbory, tými tribúnni ľudu, ktorí budú nositeľmi požiadaviek zamestnancov a občanov!**

Na to budeme potrebovať veľa vnútornej sily, entuziazmu a jednoty. Načerpajme ich počas nadchádzajúcich vianočných sviatkov. Prajem vám, milé kováčky a kováci, pokojné a požehnané vianočné sviatky v kruhu vašich najbližších a v novom roku 2023 pevne zdravie a veľa odhodlania do ďalšej odborárskej práce.

Monika BENEDEKOVÁ
predsedníčka Rady OZ KOVO

Opäť sú tu tie krásne chvíle vianočné, v láske, šťastí, harmónii prežite ich spoločne.

Nie sú dôležité dary,
Len nech sa vám v novom roku darí.
Zdravie nech vám slúži k spokojnosti
a dom nech máte plný radosti.

Vaša redakcia Priorít

OZ KOVO S NOVÝM PODPREDSEDOM

Členovia Rady Odborového zväzu KOVO – ako najvyššieho orgánu zväzu medzi zjazdami – zvolili na svojom decembrovom zasadnutí (5. až 6. 12. 2022) nového podpredsedu OZ KOVO. Stal sa ním Ing. Ján ŠLAUKA, ktorý na tento post kandidoval z pozície člena predsedníctva Rady OZ KOVO pre Košický región.

Okrem neho sa o toto miesto uchádzali ešte ďalší dvaja kandidáti – predsedovia základných organizácií (ZO) OZ KOVO – a to: JUDr. Ján GABONAY (ZO OZ KOVO pri SEZ Krompachy) a Ing. Michal NIRKA (ZO OZ KOVO Hella Slovakia, Bánovce nad Bebravou).

Voľby na miesto podpredsedu zväzu sa museli uskutočniť po tom, čo bola bývalá podpredsedníčka OZ KOVO, JUDr. Monika BENEDEKOVÁ, v októbri úspešne zvolená za novú líderku (predsedníčku) OZ KOVO.

Nový podpredseda - Ján ŠLAUKA - tak oficiálne nastupuje na svoju pozíciu od 1.januára 2023. Do tohto termínu môžu jednotlivé základné organizácie – v zmysle platných Stanov OZ KOVO – navrhnúť kandidáta na nového člena predsedníctva za Košický región, keďže odchodom J.ŠLAUKU bude treba tento post obsadiť. Následne s bude konať voľba nového člena predsedníctva, a to na januárovom zasadnutí Regionálnej rady predsedov OZ KOVO Košického kraja.

Rada OZ KOVO zároveň schválila aktualizované vnútrozväzové predpisy, budúcoročný rozpočet, plán vzdelávania, Stratégiu kolektívneho vyjednávaní o Konkretizáciu programu OZ KOVO na rok 2023.

Prítomní zagratulovali aj jubilujúcemu členovi predsedníctva Rady OZ KOVO za Banskobystrický región, Pavlovi KÚŠOVI (60 r.)

Na záver prijali spoločné vyhlásenie (zverejnené na 3.strane Priorít), ktoré následne adresovali predsedovi Vlády SR a jednotlivým ministrom, poslancom Národnej rady SR a médiám.

A.Fáková, foto: A.Fáková, P.Kúš

● Kandidáti na podpredsedu OZ KOVO: zľava J.Gabonay, v strede víťaz J.Šlauka, vpravo M.Nirka.

Košickí hutníci budú kratšie pracovať aj v januári

V novembrových Prioritách sme písali o zavedení kratšieho pracovného času v našom najväčšom hutníckom podniku, na ktorom sa dohodli zástupcovia zamestnancov a vedenie firmy U.S. Steel Košice, a to v trvaní od 15. novembra do konca roku 2022. V skrátenom pracovnom režime však budú košickí hutníci pracovať aj v roku 2023.

Výbor Rady odborov OZ KOVO U. S. Steel Košice sa totiž s vedením spoločnosti U. S. Steel Košice dohodol na skrátení pracovného času aj od nového roku – a to od 1. januára do 28. februára 2023. Zamestnancom bude patriť v čase, keď im nebude pridelovaná práca, náhrada mzdy vo výške 70 % z priemerného zárobku v zmysle § 142 ods. 4 Zákonníka práce. V porovnaní s naposledy dohodnutými mzdovými podmienkami pri skrátení pracovného času je to o 10 % viac.

Predseda Rady odborov OZ KOVO U. S. Steel Košice, Juraj VARGA, to komentuje: „Recesia zabúchala na dvere a my sme v tom reťazci prví na rane. Dohodnutý rozsah pridelovania prekážky je minimálne jedna šichta za mesiac a maximálne 50 % pracovného času. Čo sa týka výroby, ideme do konca roka na jednu pec, začiatkom budúceho roka má nabehnúť druhá pec a produkcia sa bude postupne navyšovať,“ uviedol šéf košických odborárov. Ako ďalej skonštatoval: „Trh s ocelou a jeho správanie s dôsledkami a súbežnou energetickou krízou, s následným negatívnymi podmienkami dodávateľského reťazca, nevieme zásadne ovplyvniť, prispôbiť sa skutočnosti znamená zodpovedne reagovať a riešiť.“

Dohoda sa opäť týka aj riadiacich zamestnancov, vrátane viceprezidentov, generálnych manažérov, riaditeľov a vedúcich oddelení jednotlivých útvarov spoločnosti.

A.Fáková, J.Varga

Od júna 2023 vyššie príplatky

V prvý decembrový týždeň schválila Národná rada SR vyššie príplatky za prácu cez sviatky, víkendy či za nočnú prácu. Príplatky k mzde sa tak po dvoch rokoch „rozmrázia“ a nadviažu na aktuálnu minimálnu mzdu. Právna norma má nadobudnúť účinnosť 1. júna 2023 s tým, aby sa dovtedy stihli zamestnávateľia na túto situáciu pripraviť.

Poslanecký návrh na „rozmrázenie“ príplatkov, ktoré sa budú viazať na aktuálnu výšku minimálnej mzdy (doteraz boli zastropované na pevnej sume) predložili opoziční poslanci Martin NEMKY a Boris SUSKO (SMER – SD). Ak porastie minimálna mzda, porastú aj príplatky.

Parlament tieto zmeny schválil v novele Zákonníka práce. Podľa neho má každý zamestnanec nárok na peniaze navyše, pokiaľ pracuje v noci, má sťažené pracovné podmienky, alebo pracuje cez víkend či cez sviatok.

Pre lepšiu orientáciu, v roku 2022 bol príplatok za prácu v noci 1,43 eur, pričom po novom bude 1,61 eur. Za prácu v sobotu sa príspevok z 1,79 eur zdvihne na 2,01 eur a za nedeľu sa príspevok zvýši z pôvodných 3,58 eura na 4,02 eura.

Zvýšenie príplatkov v sobotu

Výška príplatku za prácu v sobotu bude najmenej v sume 50 % minimálnej mzdy v eurách za hodinu.

U zamestnávateľa, u ktorého sa práca pravidelne vykonávala v sobotu, sa zvýši najmenej o 45 % minimálnej mzdy za hodinu.

Zvýšenie príplatkov v nedeľu

Výška príplatku za prácu v nedeľu bude najmenej v sume 100 % minimálnej mzdy v eurách za hodinu.

U zamestnávateľa, u ktorého sa práca pravidelne vykonávala v sobotu, sa zvýši najmenej o 90 % minimálnej mzdy za hodinu.

Zvýšenie príplatkov za nočnú

Výška príplatku za prácu v nedeľu bude najmenej v sume 40 % minimálnej mzdy v eurách za hodinu.

Ak ide o zamestnanca, vykonávajúceho rizikovú prácu, to bude najmenej v sume 50 % minimálnej mzdy.

U zamestnávateľa, u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná, môže byť hranica nižšia, no najmenej 35 % minimálnej mzdy za hodinu.

Ako sa zvýšia ostatné príplatky

Za sťažený výkon práce sa príplatky zvýšia najmenej vo výške 20 % minimálnej mzdy za hodinu.

Za každú hodinu neaktívnej časti pracovnej pohotovosti mimo pracoviska sa príplatky zvýšia vo výške najmenej 20 % minimálnej mzdy za hodinu.

Zamestnancom, ktorí vykonávajú prácu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, sa príplatky za prácu vo sviatok zvýšia najmenej o sumu minimálnej mzdy za hodinu.

Odbory zmeny vítajú

Po tom, čo sa historicky prvýkrát podarilo Konfederácii odborových zväzov (KOZ) SR v rámci tripartity (Hospodárskej a sociálnej rady) dohodnúť so zamestnávateľmi a so štátom na navýšení budúcoročnej minimálnej mzdy na 700 eur (od januára 2023), teraz rovnako víta rozmrázenie príplatkov.

Schválenie „rozmrázenie“ mzdových zvýhodnení novelou Zákonníka práce je podľa KOZ SR len návratom k úprave, ktorá bola už niekoľko rokov predtým uplatňovaná. „Preto návrat k právnej úprave, ktorá platila do roku 2020, vnímame v súčasnej situácii najmä extrémneho rastu cien ako cestu k zvýšeniu príjmu, a tým pádom aj životnej úrovne zamestnancov a ich rodín,“ uviedla KOZ SR ústami svojej hovorkyne, Marty NEMETHOVEJ.

Exminister práce Ján RICHTER (SMER-SD) hovorí, že tých pár eur zamestnávateľia ustojia. „Skutočne to nie sú žiadne prostriedky a peniaze, ktoré majú niekoho zruinovateľ,“ zdôraznil. RICHTER dodal, že ľudia si za prácu v neštandardnom čase jednoducho zaslúžia dostať viac a v budúcom roku aj viac dostanú.

Dobrá správa pre zamestnancov rozhevala zamestnávateľov, ktorí bojujú s vysokými cenami vstupov a energií. Najmä pekárov, hotelierov, majiteľov gastroprevádzok, ale aj potravinárov a obchodníkov. Podľa nich schválenie novely Zákonníka práce povedie k ďalšiemu zvýšeniu cien, najmä základných potravín. „Tým, že bude musieť dôjsť k zvýšeniu výšky príplatkov ku mzde, tak v prvovýrobe, spracovaní aj predaji poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov je dôvodné predpokladať rast cien pekárskeho výrobku, zeleniny, mäsa, mlieka, vajec, ale aj ďalších výrobkov,“ kritizujú potravinári.

SUMA PRÍPLATKU (ZA HODINU)

	DO 31.5.2023	OD 1.6.2023
Príplatok za prácu v sobotu	Najmenej 1,79 eur	Najmenej 2,012 eur (50 % min. mzdy/hod.)
Znížený príplatok za prácu v sobotu	Najmenej 1,61 eur	Najmenej 1,810 eur (45 % min. mzdy/hod.)
Príplatok za prácu v nedeľu	Najmenej 3,58 eur	Najmenej 4,023 eur (100 % min. mzdy/hod.)
Znížený príplatok za prácu v nedeľu	Najmenej 3,22 eur	Najmenej 3,621 eur (90 % min. mzdy/hod.)
Príplatok za nočnú prácu pri nerizikovej práci	Najmenej 1,43 eur	Najmenej 1,609 eur (40 % min. mzdy/hod.)
Znížený príplatok za nočnú prácu pri nerizikovej práci	Najmenej 1,25 eur	Najmenej 1,408 eur (35 % min. mzdy/hod.)
Príplatok za nočnú prácu pri rizikovej práci	Najmenej 1,79 eur	Najmenej 2,012 eur (50 % min. mzdy/hod.)
Mzdová kompenzácia za sťažený výkon práce	Najmenej 0,72 eur	Najmenej 0,805 eur (20 % min. mzdy/hod.)
Mzdová kompenzácia za neaktívnu pracovnú pohotovosť mimo pracoviska	Najmenej 0,72 eur (neplatí pre dohodárov)	Najmenej 0,805 eur (20 % min. mzdy/hod.)

Zníženú sadzbu je možné dohodnúť v prípade, ak povaha práce alebo podmienky prevádzky vyžadujú, aby sa práca pravidelne vykonávala v sobotu, nedeľu, prípadne v noci. Je možné ju dohodnúť len v kolektívnej zmluve alebo pracovnej zmluve, ak ide o zamestnávateľa, u ktorého nepôsobí odborová organizácia a ktorý k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka zamestnával menej ako 20 zamestnancov.

ALE POZOR! Znížená sadzba príplatku nie je možná v prípade príplatku za nočnú prácu pri rizikovitom povolani. Spracované redakciou

priority mesačník OZ KOVO

Vydáva: OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o.
Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica.

Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk

Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda,
členovia: Robert MOLNÁR,
JUDr. Martin VAVRO, Ing. Ján ŠLAUKA,
Ing. Michal KUKOLÍK

Šéfredaktorka: Mgr. Anita FÁKOVÁ
Grafická úprava: Tomáš BLIČKA – BAWA
Tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča.
ISSN: 1338-3051

Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia.
Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Ako ďalej s odvetvovým vyjednávaním?

Pre rok 2023 bude Odborový zväz (OZ) KOVO na odvetvovej úrovni vyjednávať 2 nové kolektívne zmluvy vyššieho stupňa (KZVS) a 3 dodatky k platným vyšším kolektívnym zmluvám.

Návrhy odvetvových kolektívnych zmlúv a dodatkov predložili vyjednávači OZ KOVO v tomto roku v stanovenej lehote so zámerom zrealizovať kolektívne vyjednávanie tak, aby kolektívne zmluvy vyššieho stupňa a dodatky k nim nadobudli platnosť a účinnosť 1.1.2023. Tento zámer sa však nepodarilo naplniť, a do polovice decembra sa neuskutočnilo ani jedno kolo kolektívneho vyjednávanie na odvetvovej úrovni.

Zásadnou zmenou bude aj nový hlavný vyjednávač OZ KOVO – Moniku BENEDEKOVÚ nahradí Ján ŠLAUKA, ktorý bol na decembrovom zasadnutí Rady OZ KOVO zvolený za podpredsedu zväzu, čím získal aj mandát ako hlavný kolektívny vyjednávač.

Predložené návrhy kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (KZVS) a ich dodatkov:

1. STROJÁRSKA KZVS

V rámci kolektívneho vyjednávanie v odvetví strojárskemu priemyslu bol sociálnemu partnerovi – Zväzu strojárskemu priemyslu SR – predložený návrh KZVS na roky 2023-2026. KOVO v predloženej návrhu zohľadnilo dohodu o texte kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, ktorú sociálni partneri dosiahli v minulom roku v konej pred sprostredkovateľom. V mzdovej časti návrh OZ KOVO kopíroval výšku minimálnych mzdových nárokov v jednotlivých tarifných triedach, to znamená v 1. tarifnej triede (1 TT) vo výške 700 eur a posledná, 12 TT vo výške 1.280 eur. Zväz strojárskemu priemyslu SR predložený návrh neakceptoval a navrhol o texte KZVS-vrátane mzdovej časti – vyjednávať až v druhej polovici januára 2023.

2. HUTNÍCKA KZVS

Pre rok 2023 predložil Odborový zväz KOVO Zväzu hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie SR návrh KZVS na roky 2023-2025. V súlade so stratégiou kolektívneho vyjednávanie boli v predloženej návrhu zapracované nové ustanovenia o pracovných podmienkach zamestnancov, konkrétne: ochrana zamestnancov pred prepúšťaním, nárok zamestnanca na rekvizifikáciu a povinnosť zamestnávateľa zaraďovať zamestnancov do zodpovedajúcich tarifných tried na základe charakteristík pracovných činností, dohodnutých v KZVS. V mzdovej časti odbory požadujú navýšenie tarifných tried v priemere o 14,3%, čo predstavuje predpokladanú výšku inflácie v roku 2023, navýšenú o 2%. Zároveň kolektívni vyjednávači požadujú stanoviť 1. tarifnú triedu (1 TT) vo výške minimálnej mzdy na Slovensku v roku 2023, t.j. 700 eur. Sociálny partner s predloženým návrhom nesúhlasí.

3. DODATOK ku KZVS ELEKTROTECHNICKEJ

OZ KOVO predložilo Zväzu elektrotechnického priemyslu SR (ďalej len ZEP) návrh dodatku KZVS na roky 2022–2025, predmetom ktorého je úprava mzdovej čas-

ti. Kolektívni vyjednávači OZ KOVO požadujú priemerný nárast tarifných tried o 19,5%, čo zodpovedá koordinačnému pravidlu OZ KOVO (koordinačné pravidlo OZ KOVO predstavuje súčet indexov nárastu minimálnej mzdy a predpokladanej výšky inflácie na rok 2023). Požadovaný priemerný nárast tarifných tried predstavuje navýšenie o 130 resp. 150 eur v každej tarifnej triede. ZEP SR návrh odmietol, pričom za udržateľný a akceptovateľný považuje priemerný rast tarifných tried vo výške 5% k stupnici, schválenej dňa 1.6.2022.

4. DODATOK KU KZVS SKLÁRSKEJ

V roku 2023 sa pre oblasť sklárskeho priemyslu na odvetvovej úrovni vyjednáva iba mzdová časť KZVS na roky 2022-2025, pričom samotná KZVS nadobudla účinnosť 1.5.2022. V rámci tejto KZVS sa tradične vyjednáva 6 mzdových stupňov. Zástupcovia OZ KOVO predložili návrh na nárast o 110 eur v každom mzdovom stupni. Požadovaný nárast predstavuje priemerný rast mzdových stupňov o 14,4%, čo zodpovedá predpokladanej výške inflácie na rok 2023. Tuto požiadavkou by mali zostať zachované reálne mzdy zamestnancov v odvetví sklárskeho priemyslu. S predloženým návrhom sociálny partner nesúhlasí, a navrhuje navýšiť jednotlivé mzdové stupňa v priemere o 7%, pričom 700 eurová výška minimálnej mzdy by bola dosiahnutá v druhom stupni.

5. DODATOK KU KZVS BYTOVÉHO HOSPODÁRSTVA

V rámci kolektívneho vyjednávanie kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa OZ KOVO predložilo aj návrh Dodatku ku KZVS pre oblasť bytového hospodárstva na roky 2021-2023. Návrh na úpravu mzdovej časti vychádza z koordinačného pravidla OZ KOVO, čo predstavuje požiadavku na nárast tarifných tried v priemere o 20,6%. V zmysle návrhu dodatku je požiadavka na 1 TT na úrovni 779 eur a posledná, 12 TT na úrovni 1.362 eur. Dodatok ku KZVS musí byť schválený Valným zhromaždením ZBH, ktoré sa tradične koná v mesiacoch máj – jún.

6. KZVS pre verejnú službu (HaZZ)

V rámci kolektívneho vyjednávanie KZVS pre verejnú službu na rok 2023 bol dohodnutý rast miezd o 7% od 1.1.2023 a od 1.9.2023 o ďalších 10%. KZVS bola podpísaná 13. júna 2022 a nadobudne účinnosť od 1.1.2023. Platnosť predmetnej KZVS je dohodnutá do 31.8.2024.

ROZŠIROVANIE KZVS V ROKU 2022

Ani v roku 2022 nedošlo k zmene legislatívy a aktuálne OZ KOVO nemá zákonnú možnosť rozširovať KZVS a dodatky ku KZVS, dohodnuté po 1. marci 2021.

Autor: Mgr. Martina Bartovicová,
vedúca Úseku ekonomiky
a kolektív. vyjednávanie OZ KOVO

Vyhlásenie Rady OZ KOVO

Rada Odborového zväzu (OZ) KOVO, ako najvyšší orgán odborového zväzu, na svojom zasadnutí dňa 6.12.2022 prijala vyhlásenie, reflektujúce na sociálno-ekonomickú situáciu zamestnancov a občanov SR.

Rada OZ KOVO považuje súčasnú sociálno-ekonomickú situáciu občanov Slovenska za alarmujúcu a neudržateľnú!

Dvojciferná inflácia, atakujúca 15%, a rastúce ceny energií spôsobujú, že mnohé domácnosti strácajú schopnosť platiť za viaceré tovary a služby. Predikcie rastu cenovej hladiny v SR na budúci rok pritom nestubujú stabilizáciu situácie, naopak, inflácia by mala medziročne ešte vzrásť.

Stále väčšia časť obyvateľstva sa posúva smerom k hranici chudoby a rastie aj počet zamestnancov, seniorov či sociálne znevýhodnených skupín, ktorí sa pod túto hranicu už dostali.

Príjmová úroveň Slovákov pritom patrí k najnižším v krajinách EÚ! Priemerná hrubá mzda v SR je v parite kúpnej sily vôbec najnižšia v Európskej únii!

OZ KOVO preto žiada vládu Slovenskej republiky a poslancov Národnej rady SR, aby pri prijímaní svojich rozhodnutí a návrhov opatrení, zabezpečili sociálno-ekonomickú stabilitu a podmienky rastu príjmov všetkých zamestnancov.

Jedným z týchto návrhov je, momentálne v Národnej rade SR, prerokovaná novela Zákonníka práce, ktorou sa navrhuje opätovne naviazanie mzdových zvýhodnení za prácu v noci, v sobotu, v nedeľu a v sťaženom prostredí (tzv. príplatky) na aktuálne stanovenú výšku minimálnej mzdy. Schválenie tejto novely by znamenalo pre zamestnancov pracujúcich v sťažených a neštandardných podmienkach, zvýšenie ich miezd o stovky eur ročne a aspoň čiastočnú kompenzáciu za takýto typ práce, ako aj pravidelnú valorizáciu týchto príplatkov. Podporu návrhu žiadame preto, že podľa verejne dostupných dát je Slovensko, v rámci EÚ, krajinou s najvyšším podielom nočnej práce (12,6%), vysokým podielom práce vykonávanej v nedeľu (12,1%) ako aj s vysokým podielom zamestnancov pracujúcich na zmeny (25,4%). Tieto pracovné podmienky majú preukázateľne negatívny dopad na zdravie a organizmus týchto zamestnancov.

Odborový zväz KOVO, ako najväčší odborový zväz na Slovensku, zastupujúci 150 000 zamestnancov pracujúcich hlavne v priemysle, apeluje na poslancov NR SR, aby podporili návrh novely Zákonníka práce a pomohli tak slovenským zamestnancom zmierniť negatívne dopady vysokej inflácie i pracovného nasadenia v neštandardných pracovných podmienkach.

Dnes už nie je čas na politické šarvátky, dnes je nevyhnutné uprednostniť spoločný cieľ a pomôcť ekonomicky stabilizovať Slovensko, a to aj podporou tých zamestnancov, ktorí svojou prácou, nasadením a často i zdravím zabezpečujú nepretržitý chod mnohých prevádzok.

V Tatranskej Lomnici, dňa 6.12.2022

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

6.ročník akcie „Mám ODBORY v krvi“

Mladí odborári z Odborového zväzu KOVO spolu s Regionálnym pracoviskom OZ KOVO v Košiciach zorganizovali v pondelok, 12. decembra 2022, už 6. ročník podujatia „Mám ODBORY v krvi“, v rámci ktorého vyzývajú odborárov i neodborárov na darovanie krvi v Národnej transfúznej stanici v Košiciach.

V čase od 7.00 do 11.00 hod. prišlo túto vzácnu tekutinu darovať 45 darcov z rôznych firiem, z nich bola takmer polovica z U.S.Steel Košice a 24 darcov z ďalších okolitých firiem. Okrem dobrého pocitu zo zmysluplného činu si darcovia odniesli domov aj malé darčeky a neodborári tiež informácie o dôležitosti organizovania sa v odboroch, ktoré sa v rámci sociálneho dialógu v podnikoch snažia so zamestnávateľmi kolektívne vyjednávať a dojednať pre zamestnancov čo najlepšie mzdové a pracovné podmienky.

Všetkým ochotným darcom ďakujeme za účasť a dobrý skutok, a organizátorom za ďalší úspešný ročník tohto jedinečného podujatia.

Ing.M.BEDERKA, spracované redakciou

Vďaka odborom si zamestnanci Magny PT prilepšia

V spoločnosti Magna PT Kechnec pri Košiciach, orientujúcej sa na výrobu manuálnych, dvojspojkových a hybridných prevodkových systémov pre osobné a ľahké úžitkové vozidlá, sa odborári zo Základnej organizácie OZ KOVO Magna Powertrain „pochlapili“ a v trojmesačnom predstihu vyrokovali mzdový dodatok k platnej kolektívnej zmluve.

Ako potvrdil predseda ZO OZ KOVO Magna Powertrain, Tibor VALIK: „Zvyčajne dojednávame dodatok ku kolektívnej zmluve k 1.aprílu, no tento rok – aj vzhľadom na mimoriadne okolnosti a stúpajúcu infláciu – sme dohodli jeho znenie skôr a s účinnosťou od 1.januára 2023.“ Kolektívnu zmluvu v podniku majú pritom uzavretú až do roku 2025.

Zvýšenie miezd i príplatku za nočnú prácu

V rokovaniach sa – podľa predsedu odborovej organizácie T. VALIKA – sústredili na dva kľúčové body: „**Sústredovali sme sa na dva najdôležitejšie body, a to na zvýšenie miezd a navýšenie sumy nočného príplatku.** My sme navrhovali zvýšenie miezd o 14,9% a zvýšenie nočného príplatku o 0,50 € za každú odpracovanú hodinu nočnej práce. Aj keď sa nám nepodarilo pokryť celú infláciu, ale **dohodli sme zvýšenie miezd o 10%.** Toto zvýšenie sa ešte prerozdelí – bude to 5% celoplošne pre každého zamestnanca a 5% na základe hodnotenia ročného výkonu nadriadeným. K tomu sa nám podarilo dohodnúť aj **zvýšenie nočného príplatku o 0,50 € na 1,93 € za každú odpracovanú hodinu,**“ hovorí odborársky predák

a dodáva: „**V týchto neľahkých časoch to považujeme za veľmi dobrý výsledok, a hoci toto mzdové navýšenie neznamená zvýšenie životného štandardu zamestnancov, určite aspoň pomôže zachovať súčasný stav.**“

Spoločnosť expanduje

V závode, ktorý bol 14 rokov spoločným podnikom firiem GETRAG a Ford of Europe a ktorý od roku 2019 patrí pod kanadskú spoločnosť, pôsobiacu v oblasti automobilového priemyslu Magna International, aktuálne pracuje 1320 zamestnancov, z nich je 315 agentúrnych.

V apríli tohto roka pritom otvárali v Kechneci nový závod, zameraný na tzv. pokročilé asistenčné systémy riadenia (ADAS) a elektrifikáciu, či technológie pre trh elektrických vozidiel. Do konca roka v ňom plánovali zamestnať 100 zamestnancov, predovšetkým inžinierov, operátorov či manažérov s tým, že do roku 2027 by ich počet - v závislosti od rozširovania prevádzok a požiadaviek trhu - mal vzrásť až na 600. Nová prevádzka firmy Magna v Kechneci je pritom piatym výrobným závodom tejto spoločnosti na Slovensku.

T.VALIK, spracované redakciou

Kováči z Prešovského a Košického kraja v Tatrách

Po kovákoch zo stredného a západného Slovenska sa v dňoch 8. až 9. decembra 2022 stretli aj predsedovia Základných organizácií OZ KOVO z Prešovského a Košického kraja, a to na zasadnutí Regionálnej rady predsedov OZ KOVO na Štrbskom Plese vo Vysokých Tatrách.

Okrem členov predsedníctva Rady OZ KOVO – Alexandry MIČIETOVEJ (Prešovský kraj) a Jána ŠLAUKU (Košický kraj) sa rokovania zúčastnila aj predsedníčka Rady OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, ktorá prítomných informovala o výsledkoch decembrového zasadnutia najvyššieho orgánu zväzu medzi zjazdami – Rady OZ KOVO, kde bol okrem iného - za podpredsedu zväzu a hlavného kolektívneho vyjednávača zvolený člen predsedníctva Ján ŠLAUKA (píšeme o tom na str.1). Tiež sa zamerala na aktuálne výzvy, s ktorými zástupcovia zamestnancov z OZ KOVO pracujú, medziiným napr. zavádzanie tzv. kurzarbeitu v podnikoch, kde je slabší dopyt po výrobkoch, snaha o vyjednanie vyšších miezd či dojednanie tzv. protiinflačnej doložky na vykrytie rýchlo stúpajúcej inflácie a životných nákladov zamestnancov, monitoring a efektívny boj v rámci BOZP proti pribúdajúcim chorobám z povolania či otázka znovuzavedenia príplatkov za prácu v neštandardných pracovných podmienkach (v noci, cez víkendy či v sťaženom pracovnom prostredí).

Ďalšie informácie boli z decembrového zasadnutia snemu Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR a Hospodárskej a sociálnej rady (tripartity). Zúčastnení tiež absolvovali školenie ohľadom aktuálnej novely Zákonníka práce, výsledkov kolektívneho vyjednávania na odvetvovej

úrovni (viac na str. 3) i ohľadom stratégie kolektívneho vyjednávania na podnikovej úrovni, a to aj vďaka spracovaným podkladom v publikácii Moc argumentov 2022/2023 spolu s aktuálnymi ekonomickými prognózami.

Dôležitú a mimoriadne zaujímavú časť programu tvorila diskusia a výmena osobných skúseností a poznatkov z jednotlivých základných organizácií. Vrátili sa v nej aj k demonštrácii „Proti chudobe“, ktorú začiatkom októbra zorganizovala KOZ SR v Bratislave a kováci ju svojou účasťou 100 %-ne podporili. Len z východného Slovenska prišlo do Bratislavy cez 500 ľudí, a to aj vďaka špeciálnemu vlaku, ktorý na túto príležitosť KOZ SR objednala. Zaujímavá bola aj ďalšia časť rozpravy, keďže viacerí predsedovia sa podobného podujatia zúčastnili prvýkrát, a to aj vzhľadom k tomu, že boli len nedávno zvolení na svoje posty. Spoločná diskusia tak bola obohatená aj o ich postrehy či otázky k jednotlivým bodom programu.

K novým tváram v tomto v regióne patria aj noví predstavitelia Metodického pracoviska (MP) OZ KOVO v Prešove - a to vedúci MP, Ing. Stanislav KNUT a spolu s ním aj nová právnička, JUDr. Mária TOMKOVÁ NAKATOVÁ. Oboch medzi kovákmi srdečne vítame a prajeme veľa úspechov.

Záver patril informácii o voľbe nového člena predsedníctva Rady OZ KOVO za Košický kraj, ktorý nahradí do kon-

ca roka pôsobiaceho Ing. Jána ŠLAUKU. Ten sa od 1. januára 2023 stáva novým podpredsedom zväzu. Jednotlivé základné organizácie – v zmysle platných Stanov OZ KOVO – tak môžu do konca roka navrhnúť kandidáta na nového člena predsedníctva za Košický región, a následne sa bude na januárovom zasadnutí Regionálnej rady predsedov konať voľba nového člena predsedníctva.

Text a foto A.Fáková

Pracovno-právna poradňa a BOZP

Legislatíva BOZP na Slovensku

„Každý zamestnanec má právo na pracovné podmienky, ktoré zohľadňujú jeho zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť“. (HLAVA IV., článok 31, bod. 1 Charta základných práv Európskej únie)

V systéme právneho poriadku SR bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) upravuje súbor zákonov, nariadení Vlády Slovenskej republiky, vyhlášok príslušných ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ktorý vymedzuje minimálny rozsah opatrení na zaistenie BOZP, pričom osobitné postavenie má Ústava Slovenskej republiky, ktorá vyslovene zaručuje právo na ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci zamestnancom. **Ústava SR v článku 36 ustanovuje, že zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, pričom im zákon zabezpečuje ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci.**

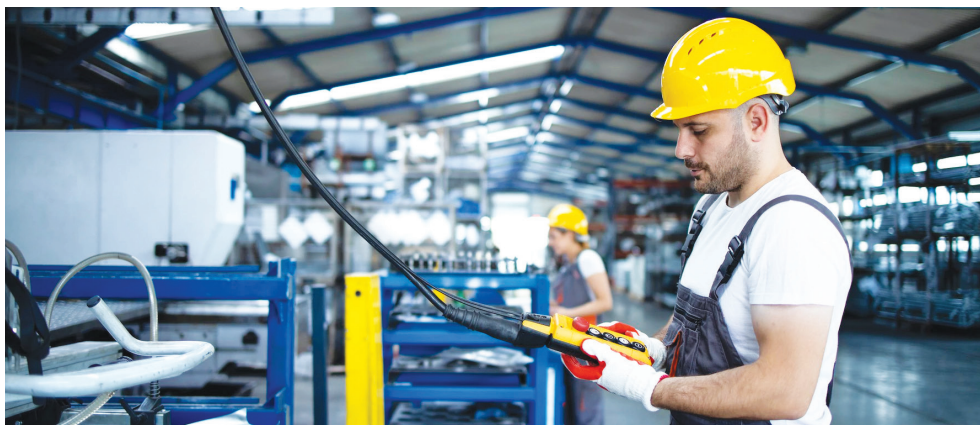
Ústavná zásada, deklarujúca právo na bezpečnosť práce, rešpektuje všetky významné medzinárodné dokumenty, ako sú Charta Organizácie spojených národov, Európska sociálna charta, Dohovor MOP č. 155 o bezpečnosti a zdraví zamestnancov a pracovnom prostredí atď. Východiskovým dokumentom je tiež Listina základných práv a slobôd, ktorá bola do právnej sústavy štátu uvedená ako ústavný zákon (zákon FZ ČSFR č.23/1991 Zb.). Bezpečnostno-pracovné zásady sú v Listine principiálne zakotvené, najmä v práve na ochranu zdravia, práve zamestnancov na uspokojivé pracovné podmienky a v práve žien, mladistvých a osôb zdravotne postihnutých na osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch.

Právne predpisy na zaistenie BOZP sú všeobecne záväzné predpisy:

- zákony,
- nariadenia vlády,
- vyhlášky,
- technické predpisy vydané v Zbierke zákonov, ak upravujú bezpečnosť výrobkov a ochranu života a zdravia osôb používajúcich výrobky.

Základným právnym rámcom BOZP na Slovensku je **Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý je harmonizovaný so smernicou Rady 89/391/EHS a na ňu nadväzujúcimi smernicami, a taktiež s dohovormi MOP. Zákon ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie BOZP a na vylúčenie rizík a faktorov, podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. V zákone sú predovšetkým upravené povinnosti zamestnávateľa a práva a povinnosti zamestnancov, ktoré vytvárajú predpoklad pre stanovenie princípov, zásad a opatrení BOZP, určujú nástroje zabezpečenia BOZP a v neposlednom rade ovplyvňujú systém riadenia BOZP a tvorbu bezpečnostnej stratégie v jednotlivých podnikoch.

Ďalej oblasť BOZP upravuje aj **Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákoník práce**, ktorý sa týka všetkých zamestnávateľov. V § 39 v rámci výkladu niektorých pojmov vymedzuje právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tak, že predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sú aj pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, vydané zamestnávateľmi po dohode so zástupcami zamestnancov. Ak sú tieto pravidlá vydané zamestnávateľom v písomnej forme, sú vnútornými predpismi na zaistenie BOZP. Nimi zamestnávateľ spravida konkretizuje, spresňuje a bližšie špecifikuje zamestnancom práva a povinnosti v oblasti BOZP, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov. Vnútorné predpisy musia byť teda v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov. Ich cieľom je premietnuť tieto všeobecné predpisy na špecifické podmienky a potreby zamestnávateľov. Pri ich vypracúvaní musí každý zamestnávateľ vychádzať z aktuálnych bezpečnostných požiadaviek s prihliadnutím na druh výroby, formy činnosti, technológie, usporiadanie pracovísk, nebezpečnosti spracúvaných látok, potreby bezpečného správania sa osôb a pod. Taktiež šiesta časť tohto zákona v § 146 až 150 pojednáva o ochrane práce. V tejto časti zákon definuje BOZP ako stav pracovných

podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov a okrem iného upravuje práva a povinnosti zamestnávateľa a zamestnancov v oblasti BOZP, pričom sa odvoláva na osobitný zákon.

Ďalšími dôležitými zákonmi, upravujúcimi oblasť BOZP, sú napríklad:

- **zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce** a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ktorý upravuje inšpekciu práce, ktorej prostredníctvom sa presadzuje ochrana zamestnancov pri práci a výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, vymedzuje pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a ich pôsobnosť pri výkone dohľadu podľa osobitného predpisu a ustanovuje práva a povinnosti inšpektora práce a povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby,
- **zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý upravuje požiadavky na zdravé životné podmienky a zdravé pracovné podmienky, ako aj povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

Vykonávacie právne predpisy (napr. nariadenia vlády, vyhlášky, opatrenia a pod.) sú na Slovensku všeobecne záväznými právnymi predpismi, vydávanými ministerstvami alebo ostatnými na to zmocnenými ústrednými orgánmi štátnej správy, a to na základe zákonov a v ich medziach, publikované v súlade so Zákonom č. 400/2015 Z. z. Zákon o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky. V oblasti BOZP sú tými najpoužívanejšími napríklad:

- **Nariadenie Vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko**, ktoré upravuje povinnosti zamestnávateľa pri zabezpečení pracoviska tak, aby spĺňalo požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
- **Nariadenie Vlády SR č. 281/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách**

pri ručnej manipulácii bremenami, ktoré ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri ručnej manipulácii s bremenami, pri ktorej je riziko poškodenia zdravia, najmä chrbtice zamestnancov, a na predchádzanie tomuto riziku,

- **Nariadenie vlády SR č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri použití pracovných prostriedkov**, ktoré ustanovuje minimálne požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri používaní pracovných prostriedkov pri práci,

- **Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci**, ktorou sa ustanovujú optimálne a prípustné hodnoty faktorov tepelno-vlhkостnej mikroklimy vnútorného pracovného prostredia, únosná záťaž teplom a chladom pri práci a definujú sa ochranné a preventívne opatrenia pri záťaži teplom a chladom pri práci,

- **Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 500/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze**, ktorá ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze,

- **Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia**, a ktorá zároveň ustanovuje podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení, ako aj definíciu technických zariadení, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia.

Všeobecne záväzné predpisy zvyknú byť doplnené technickými normami, no ich záväznosť bola v rokoch 1991/1992 zrušená. Nezväznosť technickej normy však neznamená jej neplatnosť. Nezväznosť technickej normy sa prejavuje v tom, že pri danej problematike je možné použiť aj iné riešenie, ako stanovuje norma s tým, že nové riešenie musí kvalitatívne zodpovedať minimálne pôvodnej požiadavke. Technická norma bola v minulosti charakterizovaná ako dokument, ktorý určoval všeobecné technické veci a ustanovoval požiadavky na výroby, na technické a technicko-ekonomické činnosti, najmä z hľadiska kvality výrobkov, ochrany zdravia, bezpečnosti práce, požiarnej bezpečnosti, ochrany životného prostredia a pod.. Obsah normy nemohol byť v rozpore s platnými právnymi predpismi, toto pravidlo platí aj v súčasnosti.

Spracovala Ing. Tímea Szabóová
vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO, Bratislava

Zaujímavé fakty o Vianociach

Vianoce majú svoje špecifiká v rozličných krajinách sveta a počas svojej histórie zaznamenali niekoľko rekordov, či zaujímavostí. Niektoré z nich teraz prinášame aj vám ako inšpiráciu či rozptýlenie.

Vedeli ste, že...

- Najtradičnejšími farbami Vianoc sú zelená, červená a zlatá.** Zelená je vnímaná ako symbol života a znovuzrodenia, červená symbolizuje Kristovu krv a zlatá je symbolom svetla, ale aj bohatstva a blahobytu.
- V Poľsku sú bežnou súčasťou vianočnej výzdoby pavúky či pavúčie siete,** pretože podľa legendy to bol pavúk, kto utkal prikrývku pre malého Ježiša. Aj v dnešnej dobe Poliáci považujú pavúčie ozdoby počas Vianoc za symbol dobra a prosperity.
- V Európe sa ročne vypestuje takmer 60 miliónov vianočných stromčekov.** Tie rastú približne 15 rokov, než sú použité na predaj. Za jeden zrezaný vianočný stromček sa vysadia priemerne 3 ďalšie.
- Ihličie z vianočných stromčekov môžete aj zjesť, je to výborný zdroj vitamínu C.**
- Úplne prvý umelý vianočný stromček bol vyrobený v Nemecku,** pričom ako ihličie bolo použité vysušené husie perie.

- Čokoládovými peniazmi, balenými v pozlátku, si pripomíname Svätého Mikuláša, ktorý venoval mešce plné zlatých mincí chudobným.
- Dôvodom, prečo si na Vianoce navzájom dávame darčeky, je **symbolika darov, ktoré priniesli traja králi Ježišovi.**
- Ježiš Kristus sa v skutočnosti nenarodil na Vianoce,** reálny dátum stále nie je známy. A narodil sa pravdepodobne v jaskyni a nie v maštali.
- Vianočná ruža (Poinsettia) pochádza z Mexika** a bola vyšľachtená Aztékmi, pre ktorých jej ostrá červená farba symbolizovala čistotu a často bola používaná aj ako liek na zníženie teploty. Napriek populárnym domnienkam, **vianočná ruža nie je jedovatá, jedovatá je cezmina, ďalší symbol Vianoc, používaná vo vianočných vencoch,** pričom jej listy symbolizujú trne v Kristovej korune a bobule cezminy jeho krv.
- Starí Gréci považovali imelo za afrodisiakum, čo je pravdepodobne dôvodom toho, že bozkávanie pod imelom vám v živote prinesie šťastie.

- Počas Vianoc **v roku 1980** bola najpredávanejšou hračkou **Rubikova kocka.**
- Podľa Guinnessovej knihy rekordov, **najvyšší živý vianočný stromček meral 67,36 m** a bol postavený v roku 1950 v nákupnom center v Seattle, vo Washingtone.
- V roku 1999 postavili obyvatelia štátu Maine **v USA najvyššieho snehuliaka** na svete. Týčil sa do výšky neveriteľných 34,44 m.
- Stále populárnejší Black Friday nie je najšialenejším nákupným dňom roka. **Tými sú posledný piatok a posledná sobota pred Vianocami.** Prítom až jedna tretina mužov čaká **s nákupmi darčekom až do Štedrého dňa.**
Zdroj: www.berries.com/45-fun-christmas-facts, spracované redakciou

Krížovky s úsmevom

	značka nanocoulombu	3. časť tajničky	postavil sa	voz ťahaný záprahom	ovisal, klesal	tučný mákký syr	Telefonát do cestovnej kancelárie: - Prosím vás, predávate aj zájazdy do Španielska? - Samozrejme! - A aké destinácie ponúkate? - Tak napríklad: Andalúzia, Costa Brava, Formentera, Kanárske ostrovy, Ibiza, ... - Ibiza! To je ono! To mi vyhovuje! - A na ktorý termín vám to máme rezervovať? - Na žiaden!... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)			
našetri							šitím zhotovil	stúpenec stoicizmu	značka titánu	štvorek (typ.)
čo sa týka citu										
Pomôcky: torero, ovulum, ani, lora	zabávam drevená stavba									
zápasilo, bojovalo										
značka ampérzávitu			uduste rytím zaboril							
kedysi, dakedy				1. časť tajničky športové pravidlo						
útok					Adrián (dom.) zvuk pri sekaní			vystavíte účinkom pary	2. časť tajničky	
sladkovodná ryba						hypertextový odkaz slabosť (kniž.)				
Pomôcky: metol, em, link, apis	umývam vajičko (biol.)						pohrebna hostina cudzí účet			
plačom prejavil žiaľ								grécke písmeno druh vývojky		
značka voltampéra			druh mastiva posvätný býk							
skr. Spojených štátov amerických				zápasník s bykami druh kukučky						
zvážšovací sklo					podnet, pohnúťka EČV Krupiny					
ujko (hypok.)								skr. oddelenia technickej kontroly		
nebeské teleso									rumunské platidlo	

Zasmejme sa

Predavačka dlho obsluhuje náročnú paniu, ktorá nie a nie vybrať darček pre svojho priateľa.

- Môžem vám nejako poradiť?

- Viete, keď môj priateľ je milionár. Má auto, chatu, vilu. On už máločo skutočne potrebuje

Predavačka jej zrazu podáva kúsok papiera:

- Dajte mu toto!

- A to je čo?

- Moja vizitka aj s telefónnym číslom!

■■■

Študentka medicíny predváža na makete pôrod kliešťami. Profesor ju chvíľu pozoruje a hovorí:

- Výborne! Teraz ešte tými kliešťami buchnite otca po hlave a vyvraždíte ste komplet celú rodinu!

■■■

V lekárni:

- Nie pane, na arzén musíte mať recept.

Fotka vašej svokry naozaj nestačí.

■■■

Do ordinácie vstúpi dáma s konskou hlavou.

- Pán doktor, toto mi cez noc narástlo.

Doktor si konskú hlavu chvíľu oberá, potom si sadne a píše.

- A pomôže mi to? Pýta sa dáma.

- Čo vám má pomôcť?

- Tie lieky čo mi predpisujete.

- Ale milá pani, to nie je predpis. To je povolenie, že na ulici môžete kadiť ako kobyla.

■■■

Kedy je absolútna hmla?
Keď policajt sedí na semafore a odtiaľ vykrikuje farby.

